

Przedpłata
wraz
z przesłką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy placu
Maryackim
l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 22.

Dnia 8. grudnia 1892.

XIX. rocznik.

Treść: Ze statystyki galicyjskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1891. — Wadowickie Towarzystwo ochrony ziemi. — Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc październik 1892. — Ruch stowarzyszeń. — Drobne wiadomości. — Ogłoszenie.

Ze statystyki galicyjskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1891.

Wyszedł właśnie z druku nowy rocznik statystyczny naszych stowarzyszeń udziałowych, ułożony przez byłego lustratora związkowego, p. Konstantego Heinricha, a wydany przez Związek — jako dalszy ciąg wydawnictwa znanych roczników dra Zgórskiego.

Według tego rocznika przedstawiał się stan Towarzystw zaliczkowych i kredytowych z końcem roku 1891. jak następuje:

Towarzystw zaliczkowych było z końcem roku 1891 w naszym kraju 222; sprawozdanie zaś „Związku“ obejmuje daty odnoszące się do 199 stowarzyszeń, które nadesłały swoje zamknięcia rachunkowe. Te zaś, które sprawozdań swoich nie nadesłały, należą przeważnie albo do takich stowarzyszeń, które istnieją tylko na papierze, tj. są protokołowane, ale interesów nie prowadzą, albo też do pokątnych lichwiarskich stowarzyszeń najgorszej reputacji, z którymi Związek ani one ze Związkiem nie życzą sobie wchodzić w jakąkolwiek styczność. Ztąd też pochodzi, iż cyfry, podane w statystyce „Związku“ poczytywać można prawie za wyczerpujące prawidłowy ruch w stowarzyszeniach.

Suma członków Towarzystw zaliczkowych wynosiła z końcem r. 1891 poważny zastęp 153.760; na jedną spółkę wypadało przeciętnie 769 członków. Najliczniejszym Towarzystwem zaliczkowym w całym kraju jest złoczowskie, wykazuje bowiem 5.300 członków; po niem najliczniejszym jest Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu, z ilością 4.383 członków, w Sanoku 4.109, w Łańcucie 3.181 i t. d.

Pomiędzy członkami Towarzystw zaliczkowych jest włościan i innych właścicieli małych posiadłości ziemskich 83.731, czyli 54 proc. ogólnej ilości członków, handlarzy i kupców 27.272 czyli 18 proc. (prze-

ważnie w żydowskich stowarzyszeniach) rękodzielników i przemysłowców 17.963 czyli 12 proc., umysłowo pracujących 16.002 czyli 10 proc., kapitalistów i osób bez określonego zajęcia 4.920 czyli 3 proc., właścicieli i dzierżawców wielkich posiadłości ziemskich 3.246 czyli 2 proc., fabrykantów 285, instytucyj 341.

Własnego majątku posiadają Towarzystwa zaliczkowe:

a) w udziałach . . .	złr. 5,006.631-19
b) w funduszach rezerwowych „	1,238.443-39
razem złr.	6,245.074-58

na jedną spółkę w przecięciu złr. 31.382-28.

Naczelne miejsce co do zasobności w kapitał zajmuje między naszymi spółkami udziałowymi Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, obejmujące właścicieli wielkich posiadłości z całego kraju; Towarzystwo to posiada własnego kapitału: w udziałach członków złr. 783.324, w funduszu rezerwowym złr. 17.521, a zatem przeszło 800.000 złr. Po niem idzie Towarzystwo zaliczkowe — obecnie „Bank zaliczkowy“ we Lwowie, z kwotą własnych zasobów, dochodzących do 350.000 złr. Z kolei po niem następują Towarzystwa zaliczkowe: w Krakowie, Przemysłu (Kasa zaliczkowa rzemieślników i rolników), w Nowym Targu, Nowym Sączu, Gorlicach, Łańcucie, Glinianach i t. d. Stowarzyszenia te posiadają własnego kapitału 80 do 100 tysięcy złr.

Obcy kapitał, którym obracają Towarzystwa zaliczkowe wynosił z końcem r. 1891 złr. 18,033.365, z czego przypada:

a) na kredyt udzielany Towarzystwom zaliczkowym przez wielkie instytucje pieniężne złr.	3,402.347-22
b) na wkładki oszczędności . „	14,631.017-68

Cały kapitał obrotowy, jakim rozporządzały Towarzystwa zaliczkowe z końcem ubiegłego roku rachunkowego wynosił złr. 25,318.552.

Pożyczki udzielone członkom wynosiły zaś złr. 22,932.440.

Ruch kasowy w Towarzystwach zaliczkowych doszedł w r. 1891 do zlr. 178,128.972.

O wzmaganiu się siły organicznej Towarzystw zaliczkowych mogą dać wyobrażenie następujące cyfry w porównawczem zestawieniu ułożone o dziesięć lat wstecz:

	1881	1891
	zlr.	zlr.
Ilość członków	66.965	153.710
Udziały	2,878.320	5,006.631
Fundusze rezerwowe	311.587	1,238.443
Wkładki oszczędności	6,805.990	14,631.017
Długi Towarzystw	1,270.332	3,402.347
Pożyczki udzielone członkom	11,107.481	22,932.440
Obrót kasowy	74,522.068	178,123.972

Wszystkie zaś Towarzystwa zaliczkowe zaczęły prawie od niczego — a najstarsze z nich mają za sobą zaledwie lat dwadzieścia. Dziś obracają zaś mnogimi milionami, są potęgą w kraju, której lekceważyć nie można.

Towarzystwa niezaliczkowe wykazują z końcem roku 1891 następujące sumy ogólne:

Rocznik obejmuje daty o 38 tego rodzaju stowarzyszeniach, mianowicie o 7 spożywczych, 4 rolnych, 5 Tow. ochrony własności ziemskiej, a wreszcie o 22 rękodzielniczych spółkach produkcyjnych.

Tych 38 stowarzyszeń liczyło z końcem ubiegłego roku administracyjnego 7358 członków, i miało własnego kapitału:

a) w udziałach	zlr. 337.483.79
b) w funduszach rezerwowych	„ 53.500.26
razem	zlr. 390.984.05

Miały zaś w obrocie obcego kapitału (długi) zlr. 783.557.20.

Kredyta udzielone przez stowarzyszenia wynosiły zlr. 552.200.

Zapas materiałów gotowych wyrobów w ich magazynach i wogóle towarów sprzedażnych przedstawiał wartość zlr. 590.994.

Nowych stowarzyszeń powstało w roku 1891 trzydzieści — mianowicie zaliczkowych 20, niezaliczkowych 10.

To zaś charakterystyczne, iż nieżydowskich Towarzystw zaliczkowych za-protokołowano w Galicyi w ciągu r. z. tylko dwanaście, żydowskich zaś ośmnaście!

Wadowickie

Towarzystwo ochrony ziemi.

Energiczny zarząd tego Towarzystwa założył własny organ dziennikarski dla skuteczniejszego szerzenia swoich dążeń pocziwych i pożytecznych. Organem tym jest czasopismo *Ziemia*, redagowane w Wadowicach, gdzie jest siedziba Dyrekcji Towarzystwa, a drukowane w Krakowie. Komitet redakcyjny określa cel wydawnictwa w sposób następujący:

„W Imię Boże i z miłością do skrzętnej, wytrwałej i nieustającej, ekonomicznej, narodowej pracy posyłamy dziś pierwszy numer ZIEMI w ręce polskiego społeczeństwa. Dalecy od szukania zysków, a skłonni raczej do ofiar, szukać będziemy wynagrodzenia za prace nasze w tem przeświadczeniu, że zrobiliśmy wszystko, by zdala od walk stronnicych, skupić razem wszystkie interesa ziemi, całe polskie ziemiaństwo wszelkich stanów około ochrony, powiększenia obszaru i podniesienia wartości ziemi naszej, wzywając do współpracownictwa wszystkich, którzy ojczystą ziemię kochają, i dla niej wedle sił i możliwości pracować zechcą.

„By zaraz z początku postawić rzecz jasno, wyznajemy otwarcie, że z wszystkich współpracowników pióra, tudzież wszystkich czytelników naszych pragniemy mieć współpracowników czynów, że wszystko, co pisać zamierzamy, chcemy wedle sił i możliwości wprowadzać w czyn, że pragniemy całego szeregu drobnych i większych stowarzyszeń, któreby się podjęły urzeczywistnienia tych wszystkich prac ekonomicznych i handlowych, jakie spełnić musimy, jeśli chcemy sprostać w pochodzie cywilizacyjnym innemu narodowi.

„Z końcem XIX wieku стоимy u przełomu dziejowego, nie wiedząc dokładnie, co przyniesie jutro. Zbrojny pokój, pochłaniając olbrzymie siły materialne, wymaga możliwie największego wytężenia sił ekonomicznych narodów z jednej strony, z drugiej strony groza straszliwych walk przyszłych — odstrasza narody od walk na polu bitew lub pod wałami twierdz, uzbrojonych we wszelkie dzieła niszczenia, jakie tylko nowożytna technika wojenna stworzyć zdołała.

„A że mnóstwo wielkich kwestyj politycznych — narodowych i ekonomicznych pozostało nierozwiązanych, przeto i nadzieja wiecznego pokoju pozostanie, przynajmniej na najbliższe dziesiątki lat, w krainie marzeń; tylko, że walki przeniosą się z pola bitew na pola ekonomiczne. A biada narodowi, który do tego rodzaju walk nie zorganizuje zawczasu sił swoich, nie nagromadzi środków obrony.

„Walka zaś na polu ekonomicznym, pozornie o wiele łagodniejsza, jest może w skutkach swoich

o wiele straszniejszą od przegranych walk na pobo-
jowiskach.

„Tak w życiu pojedynczego człowieka, jak i
w życiu narodów nie masz gorszego doradcy nad
biedę, która pociąga jednostki do wszelkiego złego,
do wszystkich zbrodni, a narody pogrąża w nędzy
i zwątpieniu, podczas kiedy walki nieszczęśliwe rodzą
często mścicieli i przyszłych bohaterów.

„W walce ekonomicznej płaci naród tak samo
wszelkie przegrane krwią i mieniem.

„Bo jeżeli stargamy siły ekonomiczne narodu, to
szerokie warstwy ludu, ubożając z dniem każdym,
znajdują coraz mniej środków wyżywienia, zaczem krok
w krok podupadają siły i zdrowie narodu, pogorszają
się warunki zdrowotne, walka z chorobami i epide-
miami staje się trudniejszą, wiek przeciętny czło-
wieka znacznie się obniża i dojdziemy do tego, że
rok rocznie porwie nam nieublagana śmierć dziesiątki
tysięcy przedwczesnych ofiar, które jeszcze lata całe
dla dobra narodu pracować mogły.

„Pogrążeni w biedzie i bezsilni mieć jednak
zawsze będziemy pewną liczbę potrzeb cywilizacyj-
nych, których, nie mogąc stworzyć sami, zakupimy
u obcych narodów za drogie miliony, płacąc w roku
olbrzymie sumy kontrybucyi wojennej z powodu
przegranych walk ekonomicznych.

„Przegrane na polu bitew są jednorazowe, krót-
kotrwale, przegrane na polach ekonomicznych są
trwałe, ciągłe, są długim szeregiem olbrzymiego łań-
cucha klęsk, nieszczęść, zwątpień i zmniejszania się
sił na wszystkich polach życia narodowego.

„A że podstawą ekonomii narodowej jest nasza
ziemia, przeto zadaniem naszym będzie przedewszyst-
kiem skupienie interesów ziemiaństwa wszelkich
warstw i praca nad ich rozwojem w tych wszystkich
kierunkach, dla których chętnych czynu znajdziemy
współpracowników.

„Z tych względów pismo nasze nie będzie ani
ludowem, ani pismem dla klas oświeconszych wyłącz-
nie, lecz pismem ziemiaństwa wszelkich stanów,
które będzie się wciskało zarówno do dworów, plebanij
i szkół, jakoteż i do chat wieśniaczych, oraz na stoliki
tej inteligencji miast, która zawsze patryotyczna,
wie, że zdrowie i dobrobyt ziemiaństwa to podstawa
narodowego życia.

„Wzywając wszystkich do zgodnej, wspólnej pra-
cy na polu ekonomii narodowej, prosimy wszystkich,
by pismo nasze rozpowszechniali we wszelkich war-
stwach narodu, bo tylko wielka liczba czytelników
będzie w stanie pokryć nie redakcyę, ale kosztą wy-
dawania pisma po niepraktykowanej dotychczas cenie
60 centów rocznie.

„Znając dokładnie niedostatek sił naszych, nie
występujemy w roli przewodców, lecz tylko w roli
pośredników, w roli łączników warstw ziemiańskich,
pewni,

„Że, gdy każdy chętnie sił swoich dołoży,
To się łatwo sama całość wielka złoży.”

Sądzymy, iż każdy, komu jest miłym dobro po-
wszechne, zgodzi się na te zapatrywania redakcyi
Ziemi, natchnione serdecznym patryotyzmem i du-
chem demokratycznym, w najlepszym tego wyrazu
znaczeniu.

Zalecamy też usilnie stowarzyszeniom naszym
to pismo do poparcia. Cena prenumeraty nie wielka,
gdyż wynosi na cały rok tylko 60 centów, co świad-
czy, iż założyciele jego nie mieli pojęcia należytego
o kosztach wydawnictwa peryodycznego, i z góry są
przygotowani na to, iż będą dokładali. Prenumerujmyż
Ziemię, ażeby dokładali jak najmniej! Prenumeratę
należy odsyłać do wydawnictwa *Ziemi* w Wadowi-
cach. Kto poszle 10 centów, otrzyma te numera, które
wyjdą do końca bieżącego roku 1892.

Jako wydawca i właściciel podpisany jest p.
Franciszek Zalański, członek Dyrekcyi Towarzystwa
ochrony ziemi.

W pierwszym numerze *Ziemi* podane jest nastę-
pujące ogłoszenie Dyrekcyi wadowickiego Towarzy-
stwa ochrony ziemi:

„Wszystkie obszary dworskie, Przewiełbnych
Duszpasterzy, Świątke Nauczycielstwo, Zwierzchności
gminne, tudzież w ogóle chętnych sprawie narodo-
wej ludzi upraszamy, by odwracając lud od emigracyi
do Ameryki, zwracali jego uwagę na to, że obecnie
w każdej chwili ma lud sposobność do łatwego i pe-
wnego nabycia ziemi w naszym Towarzystwie ochro-
ny ziemi; ma ono bowiem obecnie na sprzedaż blisko
tysiąc morgów bardzo dobrej gleby, wybornych łąk
i lasów, z których osadnicy domy postawić mogą.

„Prócz tego jest do nabycia kilka gospodarstw
z domami, z których każdy składa się z 2 izb, sieni
komory i stajni.

„Główna sprzedaż gruntów odbywa się obecnie
na gruntach dworskich gminy Towarnia, oddalonej
o trzy ćwierci mili od miast Felsztyna, Nowegomia-
sta i Chyrowa, półtoej mili od Dobromila i Kalwa-
ryi Paclawskiej, a o 3 mile od wielkich miast Prze-
myśla i Sambora.

„Towarnia jest oddaloną mniej niż pół mili od
rozkolonizowanej już prawie wsi pomiędzy osadników
polskich, Wołczy dolnej i leży w tej samej łańciskiej
parafii, co i Wołcza dolna. Odległość od kościoła pol-
skiego wynosi tylko dwa kilometry. Chęć kupna ma-
jący winni się zgłosić pisemnie do kancelaryi Towa-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

S t a n b i e r n y																					
Tow. zaliczkowe W		Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca zł. ct.		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego zł. ct.	
				Stan na początku miesiąca zł. ct.		Włożono w ciągu miesiąca zł. ct.		Wyjęto w ciągu miesiąca zł. ct.		Stan z końcem miesiąca zł. ct.		Stan na początku miesiąca zł. ct.		Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł. ct.		Spłacone w ciągu miesiąca zł. ct.		Stan z końcem miesiąca zł. ct.			
Bełzie	18007	75	33572	77	1122	.	805	19	33889	58	9200	.	4700	.	5200	.	8700	.	.	.	
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	26143	96	49498	44	2247	36	981	63	70764	17	41027	.	11356	.	14356	.	38016	.	.	.	
Birczy	21906	96	22075	32	718	36	914	.	21879	68	4900	.	15930	.	17540	.	48373	.	.	.	
Bochni	9463	71	27065	55	221	.	500	.	26786	55	25530	91	10055	33	8590	37	26995	87	.	.	
Bołszowcach B. z	2461	.	3146	81	460	.	16	.	3590	81	4900	.	800	.	1000	.	4700	.	.	.	
Cieszanowie	20138	10	77420	29	3672	15	3179	95	77912	49	26200	.	6000	.	6800	.	25400	.	1483	56	
Czortkowie	4738	.	8258	22	797	.	20	.	9035	22	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Dąbrowej	91871	23	.	.	.	.	.	.	.	.	229846	83	35867	57	43603	21	222111	19	.	.	
Dobczycach St. poż. i oszcz.	5254	92	16425	91	279	.	581	85	16123	06	14600	.	3950	.	4300	.	14250	.	.	.	
Dobromilu	29849	63	36240	63	1439	.	2435	66	35243	97	3300	.	1500	.	.	.	4800	.	400	60	
Dubiecku	10347	18	37022	06	756	78	478	97	37299	87	4144	.	533	.	329	.	4348	.	.	.	
Dukli	6637	20	1987	20	2164	93	1350	.	2802	13	8282	22	.	.	700	.	7582	22	.	.	
Dynowie	3375	92	9248	76	2723	.	1112	25	10859	51	3722	50	.	.	285	41	3437	09	.	.	
Glinianach	81039	72	97596	45	1078	46	5870	62	93414	29	48333	05	11944	54	8930	.	51347	59	.	.	
Głogowie Pow. Tow. zal.	29725	36	99258	76	1254	10	3505	25	97007	61	14190	.	1850	.	50	.	15990	.	.	.	
Gorlicach	108844	72	321118	77	9794	40	20747	.	310166	17	452012	48	236891	89	241107	07	447797	30	.	.	
Grybowie	22681	96	90541	68	2684	12	1821	66	91404	14	12100	.	.	.	300	.	11800	.	.	.	
Gwoźdzen Tow. kr. i oszcz.	10894	.	43544	80	13277	.	5614	58	51207	22	31350	.	.	.	9250	.	22100	.	.	.	
Jaśle	65387	65	202883	99	23212	69	19908	65	206188	03	32679	.	26450	.	18850	.	40279	.	1373	25	
Jaworowie	33625	75	101650	59	3129	42	3155	01	101625	.	34600	.	9800	.	6300	.	38100	.	1248	35	
Jaryczowie n. K. z.	5429	78	430	15	80	.	109	.	509	06	3890	.	13753	47	13553	47	4090	.	.	.	
Kałużu	25677	06	25407	16	1028	.	570	94	25864	22	27348	.	9623	.	10055	.	26916	.	.	.	
Kamionce strum. P. T. z.	16170	46	60118	95	2592	45	2126	33	60585	07	6000	.	.	.	.	.	6000	.	654	10	
Kańczudze K. z.	3529	37	2318	23	150	.	45	.	2423	23	3800	.	.	.	100	.	3700	.	.	.	
Kolbuszowej	19449	28	34848	58	1172	04	577	67	35442	95	13250	.	5200	.	4400	.	14050	.	.	.	
Kołomyi	41201	09	153236	76	2968	94	6848	91	149356	79	31831	.	10823	.	13170	.	34178	.	.	.	
Komarnie P. T. z.	31396	66	60371	16	1377	90	2770	96	58978	10	7100	.	4800	.	3700	.	8200	.	.	.	
Krakowie	111385	39	228596	99	19754	76	13731	33	234620	42	160446	.	68344	.	71880	.	156910	.	.	.	
Krynicy St. poż. i oszcz.	15513	41	51783	13	619	57	4247	30	48155	40	19900	.	3450	.	4500	.	18850	.	.	.	
Kulikowie K. z.	10412	71	5591	58	895	.	482	65	6003	93	18800	.	.	.	1100	.	17700	.	.	.	
Limanowej	61062	55	64557	29	1745	25	1813	33	64489	21	39836	75	14744	.	15271	29	39309	46	1519	46	
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	29025	07	.	.	.	.	.	.	.	.	55863	.	22018	.	21041	.	56840	.	.	.	
Lubaczowie T. kr. miej.	25105	05	24259	49	1028	90	902	60	24385	79	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Lwowie Pow. tow. z.	14755	92	34506	54	2061	30	3292	.	33275	84	22317	34	.	.	1000	.	21317	34	.	.	
„ T. esk. i zal.	32501	14	13831	79	500	.	859	15	13472	64	17968	39	6490	.	4156	12	20302	27	.	.	
Makowie St. poż.	64594	76	112367	29	12107	34	2696	80	121777	83	21300	.	.	.	10900	.	10400	.	.	.	
Mielcu	23191	75	45063	07	440	96	537	25	44966	78	9100	.	1750	.	2000	.	8850	.	1116	69	
Mikołajowie K. z.	3847	61	1143	96	26	.	1169	96	12350	.	2360	.	2570	.	12240	.	.	.	.	.	
Monasterzyskach	7626	01	11669	51	842	81	995	02	11517	30	3516	32	1650	01	1633	33	3533	.	.	.	
Mościskach	32186	54	80911	69	1858	35	4960	10	77809	94	20011	.	8475	.	6820	.	21666	.	1076	94	
Nadwórnej K. z.	35858	68	24054	20	1904	07	1596	68	24361	59	24695	75	8765	.	6358	.	27102	75	2105	36	
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	49396	59	182197	80	7451	11	5029	82	184619	09	34800	.	5000	.	12500	.	27300	.	.	.	
Pilźnie St. oszcz. i poż.	10369	47	41565	71	1903	40	1663	13	41805	98	5086	.	475	.	825	.	4736	.	.	.	
Podhajcach	21421	05	40093	84	1147	.	1719	02	39521	82	10480	.	.	.	1400	.	9080	.	1145	13	
Podgórzu St. poż. i oszcz.	61054	71	179609	08	10574	71	12707	77	177476	02	12480	.	7976	.	5300	.	15156	.	.	.	
Przemysłu K. z. rzem. i rol.	138196	14	173520	54	6647	88	4783	60	175384	82	60385	.	24319	.	28797	.	55907	.	.	.	
„ St. b. d. h. i p.	41043	74	135686	35	11921	49	10848	38	136759	46	22999	79	12894	.	9954	79	25939	.	.	.	
Przemyslanach	34249	93	32033	38	2737	30	1884	33	32886	35	21042	.	9395	.	8626	.	21811	.	1196	52	
Radymnie K. z.	4716	91	8693	61	.	.	105	62	8587	99	5850	.	1260	.	1650	.	5460	.	.	.	
Radziechowie	56225	48	145547	97	7149	28	9058	64	143638	61	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

za miesiąc październik 1892.

Stan czynny

S t a n c z y n n y																			
Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ. rucho- mości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka			
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca									
z końcem miesiąca				zł.		ct.		zł.		ct.		zł.		ct.		zł.		ct.	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1590	18	920	99	60321	86	3150	15	3445	.	60616	71	933	31	1256	62	301	86		
4658	07	412	61	130997	84	11190	30	10432	97	130240	51	2381	46	6773	59	599	25		
.	.	930	54	55931	.	16694	.	15162	.	84399	.	2087	50	5705	01	898	67		
2238	70	466	39	65276	11	16956	32	17120	78	65440	57	1165	76	7398	79	1946	10		
564	73	88	15	10250	03	1432	97	1970	.	10787	06	554	63	50	.	13	.		
307	25	594	37	109377	20	2562	13	2155	80	108970	87	2586	63	12245	36	2032	91		
547	13	77	31	10826	74	1932	88	4470	.	13363	86	328	25	118	.	587	55		
8721	88	9360	10	308394	73	19620	33	13942	86	302717	26	2869	80	21603	20	3835	25		
.	.	.	.	33078	08	3453	10	2846	.	32470	98	1155	45	1726	68	274	87		
3546	79	637	14	69413	88	1842	87	1895	.	69466	01	1208	34	3590	95	212	83		
2579	86	1150	24	52212	75	6842	53	6692	.	52062	22	1812	96	836	62	1013	35		
566	41	2	44	16418	20	1548	76	1910	.	16779	44	733	90	.	.	7	06		
921	10	407	30	15481	81	594	97	2830	.	17716	84	66	34	1979	01	238	73		
10448	40	9953	26	220853	59	65897	02	63667	74	218624	31	5034	21	20372	23	1492	81		
5396	13	229	29	131708	80	8725	.	11951	.	134934	80	1668	.	10396	67	1348	92		
25839	09	3023	63	845232	97	271768	70	265140	58	838604	85	6703	47	46053	08	4309	51		
2731	24	.	.	124532	48	1189	03	2305	.	125648	45	1469	66	493	70	1005	53		
2238	71	.	.	84779	50	26102	50	24530	.	84207	.	1880	86	3	.	349	07		
9219	33	52912	31	295262	.	22822	.	30346	.	302786	.	4239	91	65780	93	2553	23		
6465	45	1354	29	167147	09	16124	52	15984	.	167006	57	2640	96	6740	04	6031	27		
657	38	475	71	9383	13	2372	53	2354	63	9365	23	658	31	1072	11	66	28		
353	81	602	75	73216	82	4089	55	3687	.	72814	27	2125	76	3808	91	664	90		
3770	64	1784	91	81992	56	4073	85	7900	.	85818	71	1533	22	1161	37	451	88		
406	24	199	22	6088	47	20	.	.	.	6068	57	371	24	3690	90	127	45		
3410	37	1260	19	69331	23	10238	18	11460	.	70553	05	1036	70	1341	10	676	94		
4605	71	2169	99	208875	93	34993	09	34285	50	208168	34	4716	26	16319	93	2307	05		
5919	64	4413	19	91992	50	7322	50	7567	.	92237	.	1664	63	14513	45	492	51		
19574	65	12157	39	483376	14	167096	14	163163	.	479443	.	8747	48	26940	77	19516	60		
4144	34	.	.	84326	65	6282	44	5105	.	83349	21	2175	33	533	82	804	79		
.	.	892	12	30593	20	3834	.	2751	.	29560	20	1983	87	2804	93	659	76		
5816	44	768	32	162817	09	30398	28	27987	68	160406	49	2877	57	7129	32	2552	06		
2315	14	20	.	39239	26	4005	10	4779	.	40013	16	1585	43	5692	91	40908	71		
28	.	.	.	46840	39	2016	98	2195	.	47018	41	607	59	611	76	1253	36		
392	23	.	.	68384	15	2904	.	771	.	66251	15	1125	25	1491	45	873	48		
3842	81	5551	70	58604	87	10370	89	10133	33	58367	31	5814	18	6551	89	4937	18		
11877	87	355	58	182076	78	14410	18	9364	95	177031	55	4697	03	26288	07	989	39		
.	.	.	.	69709	92	1885	15	1418	30	69243	07	2879	91	4365	12	1637	12		
.	.	691	87	15645	07	1374	89	960	.	15230	18	451	83	1732	38	535	05		
1546	75	188	02	22643	57	4897	94	5301	26	23046	89	862	57	212	32	290	30		
2795	88	367	61	119069	54	16403	20	15505	.	118171	34	3100	55	13715	.	916	02		
5943	38	4070	85	89120	57	26692	17	26939	11	9367	51	2758	78	5286	30	2030	02		
11436	04	4765	75	269371	.	2928	.	1647	.	268090	.	1839	97	3524	52	4056	98		
2412	25	2987	03	57452	.	4997	.	4171	.	56626	.	1008	64	3443	79	1232	30		
4523	32	1678	27	68659	10	3922	21	4630	.	69366	89	1626	43	2218	15	4158	12		
14050	52	221	38	254990	35	44690	.	41794	.	255094	35	6497	13	.	.	6367	15		
11853	35	5864	86	334123	.	49788	.	52421	.	336756	.	4101	98	45890	56	457	63		
12011	78	8035	56	202744	47	52451	86	58503	63	208796	24	3153	53	10424	69	1415	08		
539	84	512	70	82143	41	7991	11	9786	.	83938	30	2171	42	3449	34	1637	28		
995	41	67	50	19094	99	2697	32	1730	.	18127	67	552	79	199	85	947	50		
8275	89	3916	21	188975	93	10222	47	11541	69	190295	15	3508	26	15475	38	2777	40		

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majat.) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte												Saldo rachunku Banku krajowego
	Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca								
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.					
Rohatynie	26810	87	59072	81	3882	95	1569	98	61385	78	.	.	.	.	.	.	.	.	.				
Rozdole	5157	77	3908	66	390	.	60	.	4238	66	.	.	.	.	.	.	9846	25	.				
Rudkach	19027	50	38404	96	917	01	381	14	38940	83	8200	.	1000	.	900	.	8300	.	.				
Sądowej Wiszni K. z.	10088	19	6861	86	150	.	50	.	6961	86	9100	.	4550	.	5100	.	8550	.	.				
Sędziszowie T. w. k.	30183	63	58714	80	1447	50	2445	41	57716	89	35850	.	13123	79	11003	79	37970	.	.				
Sieniawie	21369	65	31557	28	.	.	762	85	30794	43	.	.	.	.	.	.	.	.	.				
Skatacie T. zal. i kr.	21746	05	8098	74	360	.	1621	03	6837	71	18084	39	1450	.	3150	.	16384	39	.				
Sokalu	33349	33	97351	62	5726	38	9483	57	93594	43	18750	.	2800	.	750	.	20800	.	2715 50				
Stanisławowie B. zal.	46819	33	100327	79	19496	82	22263	23	97561	38	74406	08	27588	.	30235	33	71758	75	8368 09				
" T. w. k. m.	34643	36	85782	74	6397	94	4701	57	87479	11	13062	.	2500	.	.	.	15562	.	.				
Szczercu T. k. z.	4146	82	2465	72	206	.	87	.	2584	72	5358	.	900	.	1054	.	5204	.	.				
Tłumaczu St. kr.	13009	17	45202	31	3341	77	4868	47	43675	61	8950	.	5990	.	3000	.	11940	.	984 39				
Tyśmienicy K. z	10019	58	22295	69	597	22	236	82	22656	09	4050	.	.	.	.	.	4050	.	.				
Zbarażu	31639	95	36196	69	2874	.	1434	09	37636	60	21900	.	2000	.	1700	.	22200	.	2590 40				
Złoczowie	75146	76	180973	29	6226	76	4599	80	182600	25	.	.	.	.	.	.	.	.	.				
" K. z.	13137	87	27519	26	1883	.	1463	37	27938	89	7500	.	.	.	3000	.	4500	.	.				
Żółkwi	23856	57	42213	86	647	50	230	23	43731	13	49350	.	.	.	1375	.	47975	.	849 97				

za miesiąc październik 1892.

Stan czynny

Saldo odsetek		Reszta pozytywnego stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ., rucho- mości i adm.		Reszta pozytywnego stanu czynnego		Gotówka	
z końcem miesiąca				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		z końcem miesiąca					
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
.	.	1996	88	78443	48	1630	72	1479	27	78292	03	2087	39	3501	39	1506	54
854	50	.	.	14353	46	317	38	590	.	14626	08	945	76	4291	58	233	76
1032	83	904	18	58132	58	4329	87	5015	80	58818	51	2180	.	6510	.	696	70
1516	81	254	95	24651	51	1828	39	2759	.	25582	12	804	20	239	30	746	19
3281	34	2383	19	125641	04	16171	45	16850	79	126320	38	1876	43	1900	45	1437	79
2794	66	792	41	49669	40	2239	40	1741	.	49171	.	1126	57	2989	77	2463	81
3335	33	540	13	48649	44	6157	28	4540	.	47032	16	279	63	1340	44	191	37
4864	95	688	80	141374	36	11571	16	8914	60	138717	80	2150	01	12224	84	2920	36
5735	98	92	05	217818	28	49273	99	48936	46	217480	75	6094	33	4449	40	2311	10
6624	20	448	93	134758	89	21655	.	24671	.	137774	89	1603	85	50	.	5328	86
470	71	42	56	11714	90	929	62	1125	.	11910	28	130	65	195	14	212	73
2770	23	.	.	62968	59	10438	75	12915	73	65445	57	1275	55	4492	60	1166	68
1152	99	399	25	30489	58	2601	56	2805	.	30693	02	677	11	5761	60	1146	18
3451	42	2268	62	93470	21	5810	09	6735	.	94395	12	2024	63	2320	19	1047	11
8232	37	3758	56	240107	57	8673	16	14019	.	245453	41	3313	97	17720	11	3250	45
2063	52	74	85	42318	16	2746	70	3295	.	42866	46	2710	12	189	75	1948	80
38	16	371	17	111966	52	11431	75	5152	.	105586	77	3549	.	9725	07	7761	16

rystwa w Wadowicach, zkađ dostaną odpowiedź, w którym dniu mają się zgłosić do kancelaryi parcelacyjnej w Wołczy dolnej.

„Jadący dawną koleją Karola Ludwika, kupują bilet do stacyi Nowemiasto, przesiadając się na pociąg chyrowski w Przemyśle. Jadąc od Żywca, Nowegotargu, Sącza, Jasła, Krosna i Sanoka, kupują bilet do stacyi Chyrów, zkađ już tylko mała mila do Wołczy dolnej.

„Sprzedaż gruntów będzie się mogła odbywać całą zimę, gdyż wszystkie wydzielone gospodarstwa obsiane są oziminą. Następnie dobra pora do ścinania drzewa budulcowego jest tylko w zimie, a wreszcie ci, którzy obecnie zakupuja kolonje, będą mieli czas przez całą zimę do uregulowania swoich interesów, podczas kiedy z wiosną trzebaby i w kolonii być i ziemię obrabiać, oraz siedzieć w dawnej siedzibie dla uregulowania interesów.

„Przy kupnie ziemi w Towarzystwie są następujące korzyści.

„1. Kupujący ziemię nie idą pomiędzy obcych, ale na obszernych zwykle gruntach dworskich tworzy się nowa wieś polska. Przyczem Towarzystwo zważa, by zakupić zawsze dobra blisko polskiego (łacińskiego) — kościoła i o ile to jest możliwe, robi starania, aby taka nowa osada nie pozostała bez szkoły.

„2. Kupujący ziemię w Towarzystwie mają pewność, że zakupioną ziemię otrzymają na wieczność, wolną od wszystkich długów, bo pod tymi warunkami sprzedaje Dyrekcya imieniem Towarzystwa, a wszyscy członkowie ręczą za te przyjęte przez Dyrekcję zobowiązania.

„3. Każdy osadnik, który kupił w Towarzystwie gospodarstwo, może się łatwo obliczyć, co go cała sprawa będzie kosztowała, bo każdy płaci tylko ugodzoną cenę kupna za morg, a Towarzystwo ponosi samo już wszelkie koszty pomiarów, map, kontraktów, stempli, intabulacyi, a nawet płaci za nowonabywcę kosztą przenośne do urzędu podatkowego i samo wszystko przeprowadza i za wszystkim chodzi, tak, że kupujący nie ponosi żadnej straty czasu, ani za nic więcej nie płaci, jak tylko za zakupioną ziemię.

„4. Prawie wszyscy nowonabywcy uwalniają się od długów za posiadaną dawniej ziemię, nabywają zwykle na raz większe gospodarstwo i to nie rozrzucone, ale w jednym nie długim, ale szerokim kawałku; znajomi zaś z tej samej wsi lub okolicy, mogą się osiedlać około siebie jako sąsiedzi. Wreszcie daje Towarzystwo grunta zaraz w posiadanie, a do spłacenia całkowitej ceny kupna daje zwykle cały rok czasu.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu październiku b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Zmiany statutu:

C. k. Sąd obwodowy w Tarnowie jako Sąd handlowy podaje do wiadomości, że zarządził wpis w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarskich przy firmie „Towarzystwa kredytowego dla handlu i przemysłu w Tarnowie, zarejestrowanej z odpowiedzialnością ograniczoną“ z mocy uchwały z dnia 11. marca 1880 r. l. 3399, uchwalonej na ogólnem zgromadzeniu członków Towarzystwa w dniu 7. sierpnia 1892 odbytem zmiany statutu w osnowie §§. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 28, 30 i 33 i zarządza ogłoszenie tego wpisu z nadmienieniem, że stosownie do zmiany statutu w §. 23 postanowionej dyrekcya (zarząd) Towarzystwa na przyszłość z pięciu obranych członków składać się ma, następnie wpis w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie pomienionego Towarzystwa na peryod trzechletni do końca grudnia 1894 r. trwać mający, nowo obranych członków dyrekcji, a mianowicie:

1. Arona Safera kupca i właściciela fabryki.

2. Hirscha Wittmayera, kupca i właściciela fabryki i realności.

3. Dr. Adolfa Ringelheima adwokata.

4. Marka Dawida Brandstättera kupca, wreszcie uchwałą rady nadzerezej towarzystwa z dnia 8. września 1892 tymczasowo powołanego.

5. Berysza Maschlery, kapitalisty — wszystkich w Tarnowie zamieszkałych.

Wykreślenie w tymże rejestrze handlowym wpisu następujących członków Dyrekcji:

Władysława T. A. Wielogórskiego i Dawida Heima wskutek uchwały z dnia 19. września 1889. l. 14.454, a względnie z dnia 23. czerwca 1892. l. 11.899 skutecznego, tudzież wykreślenie wskutek uchwały z dnia 18. listopada 1880. l. 14.945 skutecznego wpisu prokuranta Hermana Ringelheima wskutek zgaśnięcia prokury mu udzielonej.

(Uchwała z dnia 22. września 1892. l. 19.135.

Rozwiązanie:

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, iż w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Towarzystwo handlu skór w Kulikowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ uwidoczniiono, że walne zgromadzenie tego Towarzystwa dnia 25. lipca 1891 odbyte, uchwaliło rozwiązanie tego stowarzyszenia.

Zarazem wzywa się wierzycieli rozwiązanego stowarzyszenia, ażeby się do stowarzyszenia zgłosili.

(Uchwała z dnia 2. kwietnia 1892, l. 13.144).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 6. kwietnia 1892 wpisano na skutek tutejszego Sądu uchwały z dnia 4. marca 1892. l. 2870 do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo spożywcze w Bochni, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością“ iż nadzwyczajne walne zgromadzenie w dniu 10. czerwca 1888. zebrane uchwaliło jednogłośnie rozwiązanie powyższego stowarzyszenia.

Wzywa się zatem wierzycieli Towarzystwa spożywczego w Bochni, aby się do niego zgłosili.

(Uchwała z dnia 8. kwietnia 1892. l. 10.455).

Drobne wiadomości.

„Kalendarz asekuracyjno-ekonomiczny.“ Już drugi rocznik „Kalendarza asekuracyjno-ekonomicznego“ ukazał się na półkach księgarskich.

Chcemy zwrócić uwagę zarządów Towarzystw zaliczkowych, stowarzyszeń spożywczych, spółek rolniczych i wszystkich stowarzyszeń naszych na powyższe nader ważne i cenne wydawnictwo. Stowarzyszeniom poświęcono bardzo wiele miejsca w planie tego kalendarza.

Asekuracyjno ekonomiczny kalendarz jest jedynym w tym rodzaju fachowem wydawnictwem, które znajduwać się powinno na biurku każdego, kto jakiegokolwiek ma stosunki z asekuracją, bankami i ze stowarzyszeniami.

Podajemy pobieżną treść kalendarza, aby czytelnikom naszym dać obraz tego pożytecznego wydawnictwa.

Część kalendarzowa zawiera oprócz kalendarium bardzo praktycznie ułożone zapiski na każdy dzień i notatnik miesięczny.

Część informacyjna zawiera: bardzo dokładny spis adwokatów, notaryuszków, techników, lekarzy, skorowidz sądów i poczt, oraz oryginalnie, fachowo opracowane przepisy kolejowe, pocztowe i telegraficzne; klucze do obliczania procentów, taryfy przyjęte w Towarzystwie ubezpieczeń krakowskiem do ubezpieczania się na życie, wreszcie przepisy tramwajowe składają się na pracowicie i nadzwyczaj skrzętnie zebraną drugą część kalendarza asekuracyjno-ekonomicznego.

Następny rozdział poświęciło wydawnictwo dokładnej statystyce banków i asekuracji, w Galicyi istnieją-

jących. Bilanse i personalia powyższych instytucyj świadczą o niezwyklej skrzętności referenta tego działu.

Kasy oszczędności i Towarzystwa zaliczkowe stanowią pokaźną część tego wydawnictwa. Personalia Towarzystw zaliczkowych wymienione są prawie zawsze; bilanse zaś na rok ubiegły tylko o tyle, o ile odnośnie Towarzystwa zamknięcia swe rachunkowe przysłały do redakcyi kalendarza.

Część kalendarza fachowo-literacką rozpoczyna humorystyczny wierszyk Rodocia: „Wiwat bankowe zakłady! Co siłą kredytu wspierają nasz przemysł błady!“. Następnie bardzo poważna praca (pióra prawdziwego fachowca i znawcy spraw asekuracyjnych) o „Kampanii gradowej Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w r. 1892“ i „O ubezpieczeniach na życie. Następuje cały szereg artykułów źródłowych, cennych dla ekonomistów jako podręczna pomoc, oto ich tytuły: „Galicya w budżecie państwa“, „Galicya w spisie ludności Austrii“, „Żydzi w Polsce i Rosyi“, „Potęga działalności stowarzyszeń“, „Środki bezpieczeństwa przy świeceniu lampami“, „Zalesienie ziemi naszej“, „Statystyka wypadków nieszczęśliwych“, „Przepisy sanitarne w Anglii“, „Wpływ pracy zawodowej na długość życia“, „Dlaczego się ludzie nie ubezpieczają?“

Ciekawy bardzo „Testament ubogiego człowieka“ poprzedza ostatnią, żmudnie zebraną pracę p. n. „Bibliografia asekuracyjna“, która wartość części literackiej kalendarza bardzo podnosi, a podzieloną jest na pięć działów, a mianowicie: dzieła wydane 1) w języku polskim, 2) niemieckim, 3) francuskim, 4) angielskim, piąta zaś część zawiera „literaturę i ustawy, dotyczące ubezpieczenia robotników przeciw wypadkom“.

Dzieło to wyszło w dwóch wydaniach: jedno na papierze welinowym w cenie 1 złr. 20 ct, drugie na papierze zwykłym w cenie 60 ct. i jest do nabycia we wszystkich księgarniach, oraz w agencjach Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Galicyi.

Broszurowane komplety „ZWIĄZKU“

są do nabycia w Administracyi:

Rok 1874 cena 5 zł. (jest jeszcze tylko kilka egzemplarzy).

Rok 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880 i 1881 cena Roczника 2 zł.

Rok 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888 1889 i 1890 cena Roczника 3 zł.

Luźne nra z lat ubiegłych dla uzupełnienia kompletów, na żądanie posyłamy P. T. prenumeratorem gratis.